

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/115/2017
Identifikačné číslo spisu:	8413210244
Dátum vydania rozhodnutia:	11.12.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Edita Bakošová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8413210244.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne T. bývajúcej v L., proti žalovanej Obci Žakovce, Žakovce 55, IČO: 00 326 771, zastúpenej Mgr. Marošom Ježíkom, advokátom v Starej Ľubovni, Okružná 871/65, adresa na doručovanie Poprad, Mnoheľova 17, o náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 8 Cpr 2/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. septembra 2016 sp. zn. 11 CoPr 3/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 1. apríla 2015 č. k. 8 Cpr 2/2013-85 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni náhradu mzdy vo výške 6 332,82 eur s 9 % ročným úrokom z omeškania od 10. júla 2013 do zaplatenia do troch dní a v rovnakej lehote žalobkyni nahradiť trovy právneho zastúpenia v sume 1 811,18 eur. V odôvodnení rozsudku uviedol, že právoplatným rozsudkom Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 8 C 216/2010 z 25. júla 2012 v spojení s jeho dopĺňacím rozsudkom zo 16. januára 2013 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 23. mája 2013 sp. zn. 7 CoPr 3/2013, 4/2013 bolo určené, že okamžité skončenie pracovného pomeru žalobkyne u žalovanej je neplatné. Medzi účastníkmi konania neboli sporné tvrdenia o skutkových okolnostiach týkajúcich sa výšky a zloženia funkčného platu žalobkyne a spornými neboli ani skutkové tvrdenia týkajúce sa výberového konania na riaditeľa Základnej školy s Materskou školou Gerlachov, a následnom vymenovaní žalobkyne do funkcie riaditeľky a uzatvorení pracovnej zmluvy. Súd mal preukázané, že pracovný pomer so Základnou školou s Materskou školou Gerlachov žalobkyňa uzavrela iba na dobu určitú a tento bolo aj v jeho priebehu možné kedykoľvek ukončiť podľa výsledku sporu o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a opätovného pridelenia práce zo strany žalovanej. K riadnemu skončeniu pracovného pomeru medzi žalobkyňou a žalovanou v podstate nedošlo, žalovaná žalobkyni prácu nezačala prideľovať a ani ju nevyzvala na nástup do práce. Zo žiadneho pracovnoprávneho predpisu nevyplýva, že zamestnanec po tom, ako mu zamestnávateľ doručil oznámenie o skončení pracovného pomeru a prestal mu z tohto dôvodu prideľovať prácu, sa nemôže

zamestnať u iného zamestnávateľa a že pokiaľ tak urobí, má sa táto skutočnosť chápať ako prejav vôle zamestnanca k zamestnávateľovi už nenásúpiť a skončiť pracovný pomer dohodou. Uviedol, že z listu žalobkyne adresovaného žalovanej z 28. septembra 2010 nepochybne vyplýva, že trvá na tom, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné a žiada, aby jej žalovaná oznámila, kedy môže nastúpiť do práce po ukončení práceneschopnosti a teda, že pracovný pomer naďalej trvá. Vychádzajúc z ustanovenia § 79 ods. 1 a 2 Zákonníka práce účinného v čase okamžitého skončenia pracovného pomeru súd prvej inštancie uzavrel, že žalobkyni patrí náhrada mzdy za obdobie 12 mesiacov od 29. septembra 2010 do 28. septembra 2011 vrátane. Keďže žalobkyňa bola v období od 31. augusta 2010 do 14. novembra 2010 práceneschopná, náhradu mzdy si uplatnila za obdobie od 15. novembra 2010 do 28. septembra 2011. Pri posudzovaní uplatňovaného nároku súd vychádzal z ustanovenia § 29 ods. 1 a 2 zákona č. 553/2003 Z.z. o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, podľa ktorého u žalobkyne sa pri jej mzdových nárokoch v tomto prípade nevychádza z priemerného zárobku ako to upravuje § 79 Zákonníka práce, ale z funkčného platu. Funkčný plat žalobkyne aktuálny v čase neplatného skončenia pracovného pomeru bol na základe Oznámenia o výške a zložení platu zo 4. januára 2010 vo výške 744,50 eur mesačne a nebolo možné prisvedčiť právnomu názoru žalovanej, že na prejednávanej vec dopadá ustanovenie § 79 ods. 3 písm. b/ a ods. 4 Zákonníka práce. V priebehu konania žalovaná preukázala, že nároky žalobkyne vo výške 1 356,85 eur plnila a preto žalobkyňa vzala v tejto časti podaním z 12. novembra 2014 žalobu v tejto časti späť a domáhala sa zaplatenia náhrady mzdy vo výške 6 332,82 eur brutto. Rozhodnutie o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Prešove rozsudkom z 28. septembra 2016 sp. zn. 11 CoPr 3/2015 rozsudok súdu prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil a žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na nespornú skutočnosť, že medzi žalobkyňou a žalovaným došlo k neplatnému skončeniu pracovného pomeru v zmysle právoplatného rozsudku Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 8 C 216/2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7 CoPr 3/2013. Stotožnil sa s právnym záverom súdu prvej inštancie, že z odpovede žalobkyne v liste z 28. septembra 2010 vyplýva, že táto trvala na tom, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné a súčasne žiadala, aby jej žalovaný oznámil, kedy môže nastúpiť do práce po ukončení práceneschopnosti, a teda, že pracovný pomer naďalej trvá. Vôľa žalobkyne vyjadrená v tejto odpovedi musela byť známa žalovanej, nakoľko na túto odpoveď reagovala listom z 29. septembra 2010. Daný význam vôle žalobkyne potvrdzuje aj časová súvislosť relevantných udalostí. Z hľadiska časovej súvislosti je zrejmé, že k okamžitému skončeniu pracovného pomeru došlo 28. septembra 2010 k odpovedi žalobkyne na toto okamžité skončenie pracovného pomeru a zároveň k požiadavke z jej strany o ďalšie pridelenie práce. Z predložených dôkazov je zrejmé, že výberové konanie na pozíciu riaditeľa ZŠ a MŠ Gerlachov, ktorého sa žalobkyňa zúčastnila, bolo oznámené až v období od 11. októbra 2010 do 20. októbra 2010, a teda až po tom, ako bola prejavovaná skutočná vôľa žalobkyne zotrvať u svojho doterajšieho zamestnávateľa, známa žalovanému. Žalovaný sa tak nemôže dovolávať neurčitosti právneho úkonu žalobkyne, nakoľko z jeho listu zo dňa 29. septembra 2010 vyplýva, že mu bola vôľa žalobkyne dostatočne známa. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom uvedeným v napadnutom rozsudku, že odpoveď žalobkyne na okamžité skončenie pracovného pomeru z 28. septembra 2010 je právnym úkonom platným. Nakoľko žalobkyňa svoju oznamovaciu povinnosť uvedenú v ust. § 79 ods. 1 Zákonníka práce splnila listom z uvedeného dňa, tvrdenie žalovaného o trvajúcej povinnosti žalobkyne naďalej sa domáhať práce je irelevantné.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ C.s.p., keď podľa jej názoru odôvodnenie jeho rozsudku nemá náležitosti vyžadované ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. Uviedla, že nesprávnosť právneho posúdenia celej veci odvolacím súdom vidí v spornom výklade listiny žalobkyne z 28. septembra 2010 z hľadiska posudzovania účinkov neplatného skončenia pracovného pomeru a nároku žalobkyne na náhradu mzdy definovanej v ustanovení § 78 Zákonníka práce. Súd prvej inštancie posúdil namietanú neplatnosť tejto listiny ako právneho úkonu tak, že vyslovil, že daný právny úkon žalobkyne je platným právnym úkonom. Uviedla, že v konaní poukazovala na rozpor v konaní žalobkyne, t. j. v prejave jej vôle, pretože právny úkon žalobkyne z 28. septembra 2010 je potrebné vykladať nielen podľa jazykového vyjadrenia žalobkyne ale

taktiež podľa jej skutočnej vôle s poukazom na ustanovenie § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, kde podľa ods. 3 sa chráni dobromyseľnosť toho, komu bol právny úkon určený, t. j. žalovanej. Má za to, že ak súdy dospeli k tomu, že je tu rozpor medzi vôľou žalobkyne a jej jazykovým prejavom, potom mali postupovať podľa § 35 ods. 3 a preto neobstojí aplikácia ústavného princípu výkladu platnosti alebo neplatnosti právneho úkonu. Pri aplikovaní § 35 ods. 3 by súd prvej inštancie musel žalobu zamietnuť, a to práve s poukazom na zistený rozpor vo vôli a jazykovom vyjadrení úkonu žalobkyňou pokiaľ ide o jej písomný právny úkon, ktorým je list z 28. septembra 2010. Odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými dôvodmi podaného odvolania ktoré žalovaná uviedla, a nevysporiadal sa s tým, že žalobkyňa žiadala o oznámenie nástupu do práce po skončení jej práceneschopnosti, kde práve počas trvania práceneschopnosti sa zúčastnila iného výberového konania kde bola úspešná a nastúpila na výkon práce u nového zamestnávateľa ako riaditeľka školy. Žalovaná v doplnenom dovolaní doslovne zopakovala obsah predchádzajúceho dovolania a s poukazom na § 420 písm. f/ C.s.p. doplnila iba to, že je významné, že súdy sa nevysporiadali s tým, že žalobkyňa si materiálne sama zmarila svojim konaním možnosť, aby ju žalovaná po skončení práceneschopnosti zamestnala tým, že počas práceneschopnosti sa zúčastnila výberového konania na miesto riaditeľky školy u iného zamestnávateľa, na toto miesto nastúpila a je tam zamestnaná doteraz. Na tomto mieste zarába viac ako u žalovanej, a preto jej nevznikla žiadna strata na zárobku. Z týchto dôvodov navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania. Dôvody uvádzané žalovanou považuje za nepodložené. Žalovaná uvádza tie isté okolnosti a dôvody, ktoré uvádzala v konaní pred súdom prvej inštancie, ktorý však vykonal rozsiahle dokazovanie a v ničom neporušil procesné práva žalovanej na spravodlivý proces. Poukazuje na ustanovenie § 440 C.s.p., podľa ktorého dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi. Žalovaná svoje dovolanie opiera o ustanovenie § 420 písm. f/ C.s.p. pričom ale z obsahu dovolania vyplýva, že napáda nesprávnosť právneho posúdenia celej veci. Neuvádza akým konkrétnym nesprávnym procesným postupom bolo porušené jej právo na spravodlivý proces.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (por. § 428 C.s.p.). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

7. V danom prípade dovolateľka uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V súvislosti s týmto dovolacím dôvodom dovolateľka namieta, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nemá náležitosti vyžadované ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. a odvolací súd vec nesprávne právne posúdil tým, že sporne vyložil list žalobkyne z 28. septembra 2010 z hľadiska posudzovania účinkov neplatného skončenia pracovného pomeru a nároku žalobkyne na náhradu mzdy definovanej v ustanovení § 78 Zákonníka práce.

8. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ C.s.p., teda sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

9. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky

poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

11. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

12. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

13. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci (por. § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (pozri rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

14. Na zásade, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

15. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom priečiacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

16. Podstatná časť námietok žalovanej sa však týka nie procesného postupu, ale právneho posúdenia veci. Najvyšší súd už ale podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že právnym posúdením sa realizácia procesných oprávnení účastníkov neznemožňuje (por. R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

17. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

18. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť uskutočňovať procesné oprávnenia niektorou zo strán civilného sporového konania.

19. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej nie je podľa § 420 písm. f/ C.s.p. prípustné. Najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.